

УДК 336.64:658.14

DOI: 10.31891/2307-5740-2021-294-3-42

ФОРКУН І. В.

ORCID ID: 0000-0002-4588-6349

e-mail: ivforkun@gmail.com

ГОРДЕЄВА Т. А.

ORCID ID: 0000-0003-3546-4238

e-mail: gordeevat_2004@ukr.net

Хмельницький національний університет

УПРАВЛІННЯ ЗАЛУЧЕННЯМ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ ТАРГЕТУВАННЯ КОЕФІЦІЄНТА ФІНАНСОВОГО РИЗИКУ

У статті розглянуто сутнісну характеристику, сучасні підходи до формування підприємствами різних видів фінансових ресурсів задля забезпечення безперервної діяльності. Обґрунтовано, що достатнє фінансове забезпечення у разі нестачі власного капіталу передбачає залучення позикових фінансових ресурсів, що призводить до змін розміру і складу власного та позикового капіталів підприємства. Запропоновано управляти фінансовими ресурсами підприємства на основі таргетування коефіцієнта фінансового ризику, який передбачає встановлення цільових орієнтирів щодо допустимої величини коефіцієнта фінансового ризику та дає змогу більш якісно підходити до формування позикового капіталу. Побудовано (розроблено) інтегральний показник якості залучення фінансових ресурсів підприємством, який дозволяє прораховувати прогнозні сценарії та приймати управлінські рішення.

Ключові слова: фінансові ресурси, позиковий капітал, фінансовий ризик, прогнозування, інтегральний показник якості залучення фінансових ресурсів.

IRYNA FORKUN, TETYANA GORDEEVA

Khmelnitskyi National University

MANAGEMENT OF RAISING FINANCIAL RESOURCES OF THE ENTERPRISE ON THE BASIS OF THE FINANCIAL RISK RATIO TARGETING

The article analyzes the essential characteristics and modern approaches to raising different types of financial resources by enterprises in order to ensure continuous operation.

Raising financial resources is a master goal of financial activity. It is substantiated that sufficient financial security in case of lack of equity causes borrowing financial resources, which leads to changes in the size and composition of equity and liabilities of the enterprise. The efficiency of financial activities can be assessed through the balance between own and borrowed financial resources. However, financial risks are closely related to the lack or the probability of loss of financial resources due to changes in prices, interest rates, exchange rates, changes in the activities of the industry or a particular borrower. They are the most threatening and destructive for the company, and therefore require constant monitoring, evaluation and minimization. The assessment of the quality of raising financial resources should be considered according to the balance sheet of the enterprise operating in the telecommunications market. This market is chosen because of its rapid development due to global trends. It is proposed to manage the financial resources of the enterprise on the basis of targeting the financial risk ratio, which provides for the establishment of targets for the allowable value of the financial risk ratio and allows a better approach to the formation of borrowed capital (liabilities). The integrated indicator of the quality of raising financial resources by the enterprise is constructed, which allows to calculate forecast scenarios and to make administrative decisions. Therefore a choice of strategy for raising financial resources should be made taking into account all factors of influence and risks.

Key words: financial resources, liabilities, financial risk, forecasting, integral indicator of the quality of raising financial resources.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

Функціонування та розвиток вітчизняних підприємств в сучасних ринкових умовах господарювання пов'язані із впливом викликів та загроз для національної економіки, динамічним зовнішнім середовищем, що супроводжуються ризиками, викликаними невизначеністю обставин, а також можливим настанням чи ненастанням певних подій. Ризики досить часто також зумовлені внутрішніми умовами функціонування підприємств, а тому керівник підприємства має приймати управлінські рішення, враховуючи те, який рівень ризиків прийнятний для підприємства, як можна знизити дію ризиків та можливі втрати тощо.

Фінансові ризики тісно пов'язані із нестачею чи ймовірністю виникнення втрат фінансових ресурсів підприємств, зумовлених зміною цін, відсоткових ставок, валютних курсів, зміни в діяльності галузі або конкретного позичальника. Вони є найбільш загрозливими і руйнівними для підприємства, а тому потребують постійного моніторингу, оцінки та мінімізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Дослідженням проблем впливу фінансових ризиків на систему управління фінансовими ресурсами підприємства займається низка як вітчизняних, так і зарубіжних науковців: Т.Г. Васильців, В.В. Вітлінський, В.І. Гребельний, П.А. Золін, М.С. Клапків, Л.О. Коваленко, Н.О. Кондратенко, П.О. Куцик, М.М. Новікова, В.М. Сороківський, Н.Я. Спасів, В.І. Стефаняк та інші. В їх роботах розглянуто як загальні підходи до управління фінансовими ресурсами підприємств, так і мінімізація ризиків залучення позикового капіталу.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття

Потребують подальшого дослідження способи зменшення впливу фінансових ризиків в процесі залучення різних видів фінансових ресурсів. А тому забезпечення якості залучення фінансових ресурсів підприємства в загальній стратегії його діяльності та розвитку залишається актуальним і потребує подальшого дослідження цієї проблеми.

Формулювання цілей статті

Метою дослідження є оцінка стану фінансових ресурсів підприємства з акцентом на якість залучення фінансових ресурсів в контексті забезпечення ефективності управління ними на основі таргетування коефіцієнта фінансового ризику.

Виклад основного матеріалу дослідження

Будь-яке підприємство, незалежно від організаційно-правової форми та форми власності, в процесі функціонування має бути забезпечене достатнім обсягом фінансових ресурсів для провадження фінансово-господарської діяльності. Щоб зайняти свою нішу на ринку та успішно працювати, кожне підприємство має враховувати багато зовнішніх та внутрішніх чинників, які впливають на його діяльність, ефективно управляти фінансовими ресурсами, які є базисним ресурсом і без якого неможливе функціонування й розвиток підприємства. Ефективність формування та використання фінансових ресурсів підприємств впливає на темпи економічного зростання країни, оскільки вони є локомотивом створення матеріальних і нематеріальних благ та донорами для бюджетної системи. Категорія «ресурс» (від французького *resource*) визначає запаси чогонебудь, які можна використати в разі потреби; засоби, які, в процесі перетворень і застосування, є джерелом доходу, призводять до отримання бажаного результату [1]. В західній та вітчизняній економічній науці визнано є класифікація ресурсів за фізичним змістом, що передбачає їх поділ на чотири основні види ресурсів: матеріальні, людські, фінансові та інформаційні [2].

Таблиця 1

Динаміка показників балансу ТОВ «ААА» в 2017-2020 роках

Показник	Роки, тис. грн.				Абс. відхилення 2020/2017
	2017	2018	2019	2020	
АКТИВ					
I Необоротні активи					
Незавершені капітальні інвестиції	60,6	23,6	136,1	106,0	45,4
Основні засоби	432,6	722,1	1546,1	3402,1	2969,5
Усього за розділом I	493,2	745,7	1682,2	3508,1	3014,9
II Оборотні активи					
Запаси	61,1	91,4	275,6	872,5	811,4
Дебіт. заборгованість за продукцію, товари, роботи	48,1	414,7	344,8	1397,6	1349,5
Дебіт. заборгованість за розрахунками з бюджетом	11,9	0,0	0,0	0,0	-11,9
Інша поточна дебіторська заборгованість	14,3	16,7	10,9	31,6	17,3
Гроші та їх еквіваленти	0,5	16,2	4,1	0	-0,5
Витрати майбутніх періодів	0	17,4	15,6	3,9	3,9
Інші оборотні активи	0,8	15,3	1,4	0,2	-0,6
Усього за розділом II	136,7	571,7	652,4	2305,8	2169,1
БАЛАНС	629,9	1317,4	2334,6	5813,9	5184
I Власний капітал					
Зареєстрований капітал	117,8	117,8	117,8	117,8	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	388,9	804,6	1342,9	2963,5	2574,6
Усього за розділом I	506,7	922,4	1460,7	3081,3	2574,6
III Поточні зобов'язання					
Короткострокові кредити банків	0	138,5	66,2	477,1	477,1
Поточна кредиторська заборгованість, у т.ч.:	116,1	172	804,4	2250,1	2134,0
- за товари, роботи, послуги	75,7	61,8	669,3	1703,9	1628,2
- розрахунками з бюджетом	40,4	110,2	120,5	523,6	483,2
- розрахунками зі страхування	0	0	3,1	4,4	4,4
- розрахунками з оплати праці	0	0	11,5	18,2	18,2
Інші поточні зобов'язання	7,1	84	3,3	5,4	-1,7
Усього за розділом III	123,2	394,5	873,9	2732,6	2609,4
БАЛАНС	629,9	1316,9	2334,6	5813,9	5184,0

Фінансові ресурси підприємств за своєю сутністю – це складна економічна категорія, тому єдиного підходу до визначення сутності фінансових ресурсів, зважаючи на складність та багатогранність економічної цієї категорії й досі не сформовано. Переважаючим в сучасній науковій думці є підхід грошового вираження фінансових ресурсів, однак їх матеріалістична форма теж не відхиляється. Ми підтримуємо думку авторів, які фінансові ресурси підприємств визначають як частину грошових коштів підприємства, що акумулюються за рахунок власних, позичених та залучених коштів та перебувають у розпорядженні суб'єкта господарювання, необхідні для виконання ним фінансових зобов'язань, здійснення витрат з метою забезпечення процесу розширеного відтворення та одержання прибутку від здійснення виробничо-господарської діяльності. Таким

чином підприємства створюються з однією метою – отриманням прибутку в результаті вкладення стартового капіталу у реалізацію підприємницької ідеї, яка є практично реальною для втілення. [3]. Однак, задля підтримання безперервності процесу виробництва одного лиш стартового капіталу не вистачає. Тому в управлінні підприємством поруч із операційною виникає фінансова діяльність.

Фінансова діяльність – це система норм і методів, які використовуються для фінансового забезпечення функціонування підприємств і досягнення ними поставлених цілей [4].

Фінансова діяльність – діяльність, яка призводить до змін розміру і складу власного та позикового капіталів підприємства [5]

Отже, основною метою фінансової діяльності підприємства є забезпечення підприємства фінансовими ресурсами задля безперервного виробничого процесу. Достатнє фінансове забезпечення у разі нестачі власного капіталу передбачає залучення позикових фінансових ресурсів. Змістовною основою системи адаптивного управління фінансовими ресурсами підприємства, що адекватно враховує рівень впливу і способи уникнення фінансових ризиків, є бюджетування [6].

Ефективність фінансової діяльності можна оцінити через збалансованість між власними та позиченими фінансовими ресурсами. Для оцінки якості залучення підприємством фінансових ресурсів розглянемо баланс підприємства ТОВ «ААА» в 2017–2020 роках, що працює на ринку телекомунікацій (електрозв'язку) (таблиця 1). Галузь телекомунікацій є однією з відносно нових галузей економіки, що заснована на технологічних досягненнях у сфері зв'язку та ІТ-технологій.

Дані таблиці 1 показують, що вартість активів підприємства суттєво зросла, більше як у 9 разів. В той же час власний капітал зріс у 6 разів, а позиковий – у більш як 22 рази. Така динаміка зростання вартості активів пов'язана із суттєвим залученням зовнішніх джерел фінансування. Якщо на початку досліджуваного періоду співвідношення власні/позикові кошти становило 4:1, то наприкінці змістилось до майже 1:1, оскільки власні кошти перевищують позикові лише на 11%.

У таблиці 2 наведено систему показників, характеризують залучення фінансових ресурсів.

Таблиця 2

**Система показників,
що характеризують залучення фінансових ресурсів ТОВ «ААА» в 2017–2020 роках**

Показник	Роки				Темп зростання		
	2017	2018	2019	2020	2018/ 2017	2019/ 2018	2020/ 2019
Коефіцієнт автономії (фінансової незалежності)	0,80	0,70	0,63	0,53	-0,1	-0,07	-0,1
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,20	0,30	0,37	0,47	0,1	0,07	0,1
Коефіцієнт фінансового ризику (фінансового леввериджу)	0,24	0,43	0,60	0,89	0,19	0,17	0,29
Коефіцієнт фінансування	4,11	2,34	1,67	1,13	-1,77	-0,67	-0,54
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,03	0,19	-0,15	-0,14	0,16	-0,34	0,01
Коефіцієнт поточної заборгованості	0,00	0,11	0,03	0,08	0,11	-0,08	0,05

Показник фінансової автономії – один з найбільш важливих коефіцієнтів фінансової стійкості. Він дорівнює співвідношенню власного капіталу компанії до всіх фінансових ресурсів. Тому нормативне значення показника знаходиться в межах 0,4–0,6. На основі проведених розрахунків можна зробити висновок про те, що протягом аналізованого періоду значення коефіцієнта автономії перебувало в межах від 0,8 до 0,53, а це свідчить про те, що значну частину своїх активів підприємство здатне профінансувати за рахунок власних фінансових ресурсів. Однак у 2020 році спостерігається найнижче значення показника, що вказує на погіршення фінансової стійкості та незалежності підприємства

Коефіцієнт фінансового ризику – це показник, який визначається як співвідношення позикового капіталу до власного капіталу. Рекомендоване значення цього показника ≤ 1 . Зазначений коефіцієнт є узагальнюючим при аналізі фінансової стійкості підприємства. Зростання його значення свідчить про посилення залежності підприємства від позикових коштів і, відповідно, зниженні його фінансової стійкості. Коефіцієнт фінансового ризику ТОВ «ААА» у 2020 році склав 0,89, що підтверджує необхідність менеджменту підприємства звернути увагу на фінансовий стан підприємства, оскільки значення коефіцієнта порівняно з 2017–2019 роками значно зросло (рис. 1). Так, у 2020 році на одну гривню власних коштів ТОВ «ААА» припадало 89 копійок позикових ресурсів.

Пропонуємо управляти фінансовими ресурсами підприємства на основі таргетування коефіцієнта фінансового ризику. Таргетування, тобто встановлення цільових орієнтирів щодо допустимої величини коефіцієнта фінансового ризику дасть змогу більш усвідомлено підходити до формування позикового капіталу, його обсягів та якісного складу.

Для оцінки стану залучення фінансових ресурсів пропонуємо використовувати шестифакторну модель E ($QoRFR$ (*Quality of raising financial resources*)):

$$QoRFR (K_1 * K_2 * K_3 * K_4 * K_5 * K_6), \quad (1)$$

де K_1 - коефіцієнт автономії (фінансової незалежності),
 K_2 - коефіцієнт концентрації позикового капіталу,
 K_3 - коефіцієнт фінансового ризику (фінансового левериджу),
 K_4 - коефіцієнт фінансування,
 K_5 - коефіцієнт маневреності власного капіталу,
 K_6 - коефіцієнт поточної заборгованості.

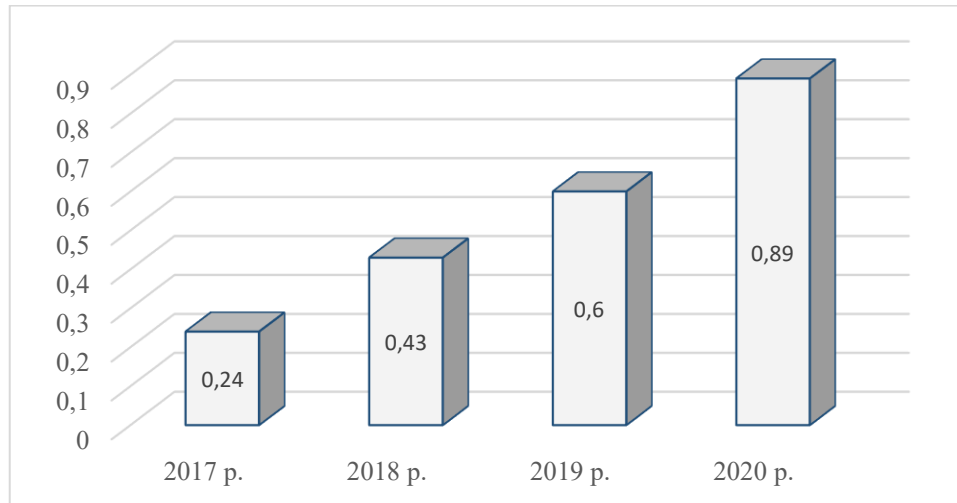

Рис. 1. Динаміка коефіцієнта фінансового ризику ТОВ «ААА» в 2017–2020 роках

Аналіз динамічного ряду інтегрального показника якості залучення фінансових ресурсів підприємством E ($QoRFR$) дає змогу визначити прогностичні параметри таргетування на основі коефіцієнта фінансового ризику за допомогою парної регресійної моделі.

Спочатку виконаємо розрахунки та дамо прогноз за існуючої ситуації із залученням позикового капіталу на підприємстві.

$$y = A + Bt + Ct^2$$

Невідомі параметри A , B та C обчислимо за методом Гауса [7].

$$\begin{cases} A \cdot n + B \sum t + C \sum t^2 = \sum y_t \\ A \cdot \sum t + B \sum t^2 + C \sum t^3 = \sum y_t \cdot t \\ A \cdot \sum t^2 + B \sum t^3 + C \sum t^4 = \sum y_t \cdot t^2 \end{cases} \quad (2)$$

де A, B, C – вільний коефіцієнт та коефіцієнти при факторі аргументів t ;

n – кількість членів динамічного ряду;

t – час (роки, в нашому випадку $t = 1, 2, 3, 4$);

y_t – інтегральний показник якості залучення фінансових ресурсів підприємством.

Підставляємо вихідні дані величин інтегрального показника якості залучення фінансових ресурсів підприємством та отримуємо систему нормальних рівнянь, що матиме такий вигляд:

$$\begin{cases} 4A + 10B + 30C = 0,00055934 \\ 10A + 30B + 100C = -0,00554401 \\ 30A + 100B + 354C = -0,03668774 \end{cases} \quad (3)$$

Після здійснення розрахунків за методом Гауса отримаємо такі дані:

$$A = -0,0041;$$

$$B = 0,00633;$$

$$C = -0,00154.$$

Отже, в результаті розв'язку системи рівнянь ми отримали таке прогностичне рівняння:

$$y = -0,0041 + 0,00633t - 0,00154t^2$$

Для обчислення прогностичних значень інтегрального показника якості залучення фінансових ресурсів підприємством в майбутньому, наприклад наступні три роки (2021–2023 рр.), підставимо у прогностичне рівняння значення t , що дорівнюватимуть 5, 6 та 7.

$$E(QoRFR)_{2021} = -0,0041 + 0,00633t - 0,00154t^2 = -0,01095$$

$$E(QoRFR)_{2022} = -0,0041 + 0,00633t - 0,00154t^2 = -0,02156$$

$$E(QoRFR)_{2023} = -0,0041 + 0,00633t - 0,00154t^2 = -0,03525$$

За існуючого стану справ із залученням фінансових ресурсів – прогноз негативний із наростанням погіршення стану якості залучення фінансових ресурсів (рис. 2).

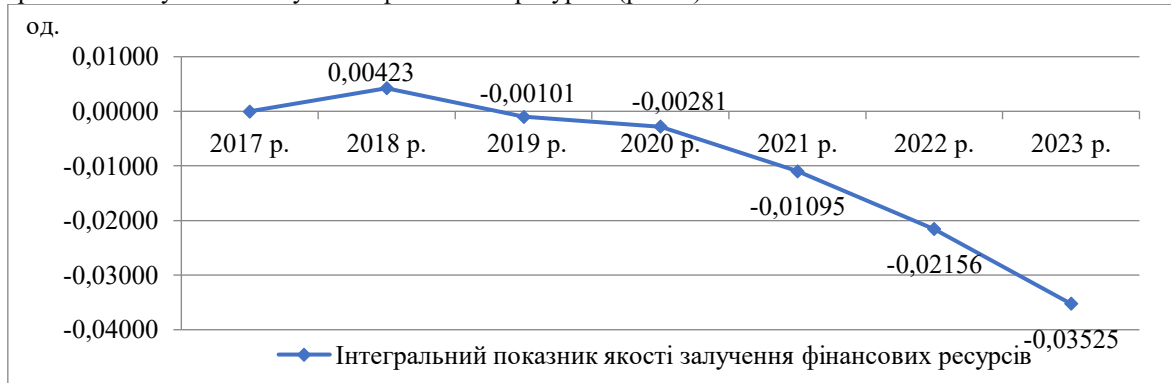

Рис. 2. Динаміка інтегрального показника якості залучення фінансових ресурсів ТОВ «ААА» у 2017–2020 рр. та прогноз до 2023 р.

Виходячи із проведених розрахунків, зрозуміло, що модель залучення фінансових ресурсів необхідно змінювати і негайно. Допоки не реалізувався негативний сценарій із втратою автономії та наростання фінансового ризику. Необхідно критично переглянути структуру джерел залучення фінансових ресурсів з точки зору зменшення питомої ваги запозичень і таргетування коефіцієнта фінансового ризику не більше 0,6. У цьому випадку прогноз виглядатиме наступним чином:

$$\begin{cases} 4A + 10B + 30C = 0,00746773 \\ 10A + 30B + 100C = 0,02242317 \\ 30A + 100B + 354C = 0,07580429 \end{cases}$$

Після здійснення розрахунків за методом Гауса отримаємо такі дані:

$$A = 0,00127;$$

$$B = -0,000533;$$

$$C = 0,000257.$$

Отже, в результаті розв'язку системи рівнянь ми отримали таке прогностичне рівняння:

$$y = 0,00127 - 0,000533t + 0,000257t^2$$

Для обчислення прогностичних значень інтегрального показника якості залучення фінансових ресурсів підприємством в майбутньому, наприклад наступні три роки (2021–2023 рр.), підставимо у прогностичне рівняння значення t , що дорівнюватимуть 5, 6 та 7.

$$E(QoRFR)_{2021} = 0,00127 - 0,000533t + 0,000257t^2 = 0,00503$$

$$E(QoRFR)_{2022} = 0,00127 - 0,000533t + 0,000257t^2 = 0,007324$$

$$E(QoRFR)_{2023} = 0,00127 - 0,000533t + 0,000257t^2 = 0,010132$$

Модель демонструє покращення прогнозів щодо якості залучення фінансових ресурсів за умови дотримання таргетованого коефіцієнта фінансового ризику (рис. 3).

Отже, якість залучення фінансових ресурсів підприємством напряму залежить від того як обмежується і чи враховується взагалі вплив фінансових ризиків. Коли сфера, у якій працює підприємство, знаходиться в стадії бурхливого розвитку і попит на продукцію стабільно збільшується, то залучати зовнішні джерела фінансування з метою розширення діяльності і задоволення попиту, що зростає, це нормальна практика, адже стабільність надходження виручки та отримання прибутку дозволитимуть вчасно розраховуватись за зобов'язаннями. Однак, ситуація на ринках в глобалізований економіці змінюється дуже раптово, і те, що здавалось прогнозованим та стабільним припиняє бути таким. Потрібен постійний моніторинг трендів факторів впливу на обрання стратегії залучення фінансових ресурсів, що наведено в таблиці 3.

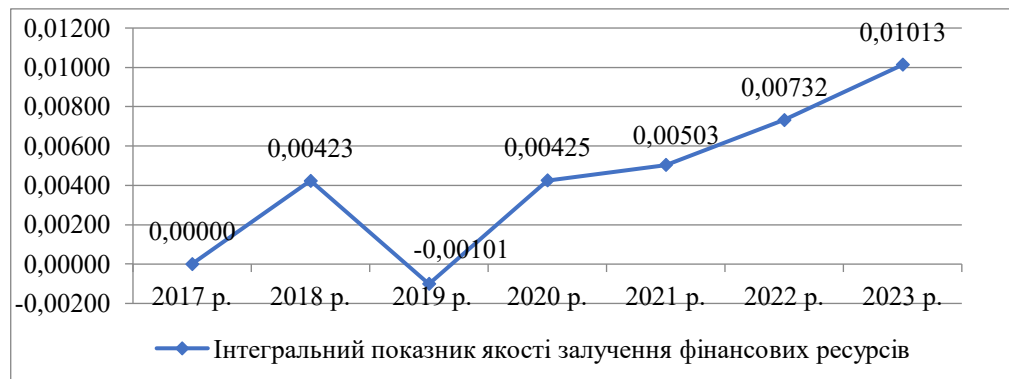

Рис. 3. Прогноз динаміки інтегрального показника якості залучення фінансових ресурсів ТОВ «ААА» за умови таргетування коефіцієнта фінансового ризику

Таблиця 3

Фактори впливу на вибір стратегії залучення фінансових ресурсів

Тип стратегії залучення фінансових ресурсів	Попит	Надходження виручки	Чистий прибуток	Залучення коштів	Таргетоване значення коефіцієнта фінансового ризику
Високоризикова	Високий, зростає	Зростає	Зростає	Переважають позикові джерела	Не більше 1
Поміркована	Стабільний (тренд до скорочення)	Стабільний (тренд до скорочення)	Зменшується	Співвідношення 1:1	Не більше 0,6
Обережна	Скорочується	Нестабільне	Зменшується чи відсутній	Переважають власні джерела	Не більше 0,3

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

Таким чином, проведені розрахунки та побудований інтегральний показник якості залучення фінансових ресурсів є комплексним синтетичним показником, який дозволяє здійснювати прогнозування ступеня впливу фінансового ризику на діяльність підприємства. З метою забезпечення від ризиків втрати фінансових ресурсів, отримання збитків, уникнення небезпек, слід здійснювати правильне залучення фінансових ресурсів підприємства на основі таргетування коефіцієнта фінансового ризику. Подальші наукові дослідження слід спрямувати на оцінку залучення позикових коштів підприємствами в частині державної підтримки бізнесу як бази економічного зростання.

Література

1. Словник іншомовних слів. URL : <https://www.jnsn.com.ua/sis/index.shtml> (16.11.2021)
2. Ярошевич Н.Б. Управління виробничими ресурсами та функціональний поділ виробничої системи. URL : http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/35195/1/68_367-372.pdf (16.11.2021)
3. Синицина Г.А., Рачкован О.Д. Основи бізнесу та підприємницької діяльності: конспект лекцій. Харків : ХДУХТ, 2019. 93 с.
4. Король В.А. Фінанси підприємств. URL : <http://pulib.if.ua/book/55> (16.01.2021)
5. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ Міністерства фінансів України 07.02.2013 № 73. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#n17> (17.11.2021)
6. Кондратенко Н.О., Новикова М.М., Спасів Н.Я. Розвиток системи адаптивного управління фінансовими ресурсами підприємства. Проблеми економіки. 2021. № 1. С. 78–84.
7. Куцик П.О., Васильців Т.Г., Сороківський В.М., Стефаняк В.І., Сороківська М.В. Управління фінансовими ризиками : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2016. 318 с.

References

1. Slovyk inshomovnykh sliv. URL : <https://www.jnsn.com.ua/sis/index.shtml> (16.11.2021)
2. Yaroshevych N.B. Upravlinnia vyrobnychymy resursamy ta funktsionalnyi podil vyrobnychoi systemy. URL : http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/35195/1/68_367-372.pdf (16.11.2021)
3. Synytsyna H.A., Rachkovan O.D. Osnovy biznesu ta pidpryemnytskoi diialnosti. Kharkiv : KhDUKhT, 2019. 93 s.
4. Korol V.A. Finansy pidpryemstv: navchalnyi posibnyk. URL : <http://pulib.if.ua/book/55> (16.01.2021)
5. Pro zatverdzhennia Natsionalnoho polozhennia (standartu) bukhgalterskoho obliku 1 «Zahalni vymohy do finansovoi zvitnosti» : Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy 07.02.2013 № 73. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#n17> (17.11.2021)
6. Kondratenko N.O., Novikova M.M., Spasiv N.Ia. Rozvytok systemy adaptivnoho upravlinnia finansovymy resursamy pidpryemstva. Problemy ekonomiky. 2021. № 1. S. 78–84.
7. Kutsyk P.O., Vasylytsiv T.H., Sorokivskyi V.M., Stefaniak V.I., Sorokivska M.V. Upravlinnia finansovymy ryzykamy : navchalnyi posibnyk. Lviv : Rastr-7, 2016. 318 s.

Надійшла / Paper received : 03.02.2021

Надрукована / Printed : 10.03.2021